

Instrumenttechnisch Leerplan.

L2

1. voor de linkerhand en -arm:

- + klemmen van de viool
vrijheid van bovenlichaam en armen vergroten
correcte positie van het instrument
ontspannen van de schouders
basishouding van corpus in balans met het instrument
- + zetten van de 4 vingers in de eerste en tweede greep.
kracht bij plaatsen
losse duim (spiertonus!)
aanvankelijk de vingers laten staan, nadien initiatie
onafhankelijkheid
gebruik van de vingers over vier snaren
- + gehoorvorming en -geheugen
veel zingen (innerlijk gehoor)
naspeel dictee
initiatie stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen
begrippen hoog en laag
tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen

2. voor de rechterhand en -arm

- + basishouding en -bewegingen
zoeken naar houding die toelaat grote losse bewegingen met heel de arm te maken
3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen ervan (lichaams- en ruimteperceptie)
verbindingsbewegingen tussen de drie posities
uitbouwen van gebruik van de boog in de bovenste en onderste helft met uitzondering van de extremen
initiatie slofgebruik
- + boogstreken
strijken van noten afgewisseld met rusten
strijken in ritmes
legato en détaché in binair
legato en détaché in ternair
eenvoudige ritmische patronen cfr. AMV
legato en détaché snaarwissel: initiatie
- + basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil
- + klankkleuren en ritmisch geheugen.
naspeel ritmedictee
naspeel luid en zacht dictee
Waar hoor je nu spelen met de boog
Wat is er (ritmisch) veranderd aan het liedje? Speel het na.

3. Repertoire

- + sol groot en re groot kennen van het vingerpatroon en reactie op verkeerd voortekening gebruik (horen a.d.h.v. de begeleiding)
- + 10 volksliedjes
- + 10 stukjes (niet eerder gehoorde stukjes)
- + 5 opnames (na te spelen/zelf te maken)
- + 5 prima vista speelstukjes

L3

1. voor de linkerhand en -arm:

- + klemmen van de viool
vrijheid van bovenlichaam en armen vergroten
correcte positie van het instrument
ontspannen van de schouders

- + zetten van de 4 vingers in alle grepen van de eerste positie.
Voortekening tot 3 en 3 b's
begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.
Laten voelen van basisfuncties van een toonaard en van wat niet klopt als een voortekening niet gerespecteerd wordt.

- + werken aan snelheid via korte driloefeningen of leuke snelle stukjes, die in relatief makkelijke toonaarden staan (eerste en tweede greep)

- + zetten van kwinten (verband tussen verschillende snaren)
zetten van 1 vinger en meespelen van een onderliggende open snaar
twee vingers zetten op twee snaren en de twee noten na elkaar spelen
(initiatie tweeklanken)

- + Aandacht voor intonatie:
zingen: vormen van het innerlijk gehoor
kracht bij plaatsen met losse duim
onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het greepgevoel
gebruik van de vingers over vier snaren (met de daarbijhorende armpositie)
Gebruik van de vierde vinger

- + gehoorvorming en -geheugen
naspeel dictee met rare afstanden
stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen
tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen
Bewustmaking van de toonaard en de theoretische benadering
herwerken via het instrument.
Wat is een rare noot in het stukje en wat zou het moeten zijn.
vergelijken open snaren

2. voor de rechterhand en -arm

- + basishouding en -bewegingen
verder uitwerken van de houding van de strijkstok met gevoeligheid voor balansen in de hand (gebruik wijsvinger en pink)
3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen ervan (lichaams- en ruimteperceptie)
verbindingsbewegingen tussen de drie posities
uitbouwen van gebruik van de boog in de bovenste helft
uitwerken slofgebruik (kracht van de pink, ontspannen pols)
uitwerken puntgebruik met strekken van de arm (aandacht voor proportie lengte van de arm en strijkstok)

- + boogstreken
legato en détaché in binair
legato en détaché in ternair
uitbreiden van de ritmische patronen cfr. AMV
legato en détaché snaarwissel
gebruik van dubbelsnaren (open snaren en zetten van 1 vinger)
opbouwen van snelheid in binaire ritmes (gevoel)

- + basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil

gebruik van crescendo en diminuendo. Aandacht voor gebruik van eerste en vierde vinger van de rechterhand.
Zoeken naar klankkleuren door het spelen op brug en toets, veel boog weinig boog, hard duwen,....

+ aanwenden van de leerstof van L3 in:
naspeel ritmedictee
naspeel luid en zacht dictee
Waar hoor je nu spelen met de boog
Wat is er (ritmisch) veranderd aan het liedje? Speel het na.

3. Repertoire

+ toonladders met ritme en streekvariaties tot 3 en 3 b's
+ 10 volksliedjes
+ 10 ongekende stukjes
+ 5 opnames (na te spelen/zelf te maken)

L4

1. voor de linkerhand en -arm:

+ klemmen van de viool
correcte positie van het instrument
minimaliseren van de spanningen in de rug
+ zetten van de 4 vingers in alle grepen van de eerste positie.
Voortekening tot 5 en 5 b's
begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.
Laten voelen van basisfuncties van een toonaard en van wat niet klopt als een voortekening niet gerespecteerd wordt.

+ Aandacht voor:
kracht bij plaatsen met losse duim
onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het greepgevoel
Zetten van de vingers met en zonder steunvingers
gebruik van de vingers over vier snaren
gebruik van de dubbelgrepen: sixten en 1 vinger met boven- of onderliggende open snaar

+ initiatie van het positieospel

leren kennen van de vingers en de nieuwe daarbijhorende noten in derde positie
blind vinden van de eerste vinger
glijfoefening met de eerste en tweede vinger.
basisbeweging van de wissel
handreflexen tijdens de wissel
toontreffen en toonvoorstellingsvermogen: speel de mi eerste vinger, zing de la en glijd nu tot aan de la.

+ initiatie van de vibrato:
gebruik van één vinger per noot met aandacht voor de basishouding. Combinatie positiewissel en vibrato beweging.
Vingerontspanning bij het plaatsen.

+ gehoorvorming en -geheugen
naspeel dictee met rare afstanden
stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen (adhv positiewissels)
glijd met de eerste vinger tot aan deze noot.
tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen. Gebruik van aparte vingers zonder verlies van de basishouding.
Bewustmaking van de toonaard en de theoretische benadering herwerken via het instrument.
Wat is een rare noot in het stukje en wat zou het moeten zijn.
Speel wat je nu hoort in eerste en daarna in derde positie.

2. voor de rechterhand en -arm

+ basishouding en -bewegingen

verder uitwerken van de houding van de strijkstok met gevoeligheid voor balansen in de hand (gebruik wijsvinger en pink)

3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen ervan (lichaams- en ruimteperceptie) verbindingbewegingen tussen de drie posities

Afwerken gebruik van de hele boog (kracht van de pink, ontspannen pols, gewichtcontrole van de boog)

+ boogstreken

legato en détaché en staccato in binair

legato en détaché en staccato in ternair

uitbreiden van de ritmische patronen cfr. AMV

legato en détaché en staccato snaarwissel

gebruik van dubbelsnaren

opbouwen van snelheid in binaire en ternaire ritmes (gevoel)

opbouwen van strijksnelheid en traagheid.

+ basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil

gebruik van crescendo en diminuendo.

Proberen van klankkleuren maken via toets, kam, ...

+ aanwenden van de leerstof van L4 in:

naspeel ritmedictee

naspeel luid en zacht dictee

Waar hoor je nu spelen met de boog

Wat is er (ritmisch) veranderd aan het liedje? Speel het na.

3. Repertoire

toonladders 2 oktaven tot 5^e en 5b's

5 volksliedjes

5 langere stukken met toepassing van de versch.techn.

3 opnames (na te spelen/zelf te maken)

5 a prima vista stukjes

M1

1. voor de linkerhand en -arm

+ zetten van de 4 vingers in alle grepen van de eerste positie.
Alle toonaarden
begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.
Laten voelen van basisfuncties van een toonaard en van wat niet klopt als een voortekening niet gerespecteerd wordt.

+ Aandacht voor:
zelfstandigheid bij intonatieproblemen. Zonder gebruik van begeleiding valse noten herkennen
onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het greepgevoel
dubbelgrepen: sixten en 1vinger-losse snaar
 tertsen
 initiatie oktaaf: greepgevoel 1-4
aanvankelijk gescheiden, later op beide snaren gestreken

+ het positieospel
leren kennen van de drie basisposities van de linkerhand en -arm. (1° tot 3°, 4° tot 7°, vanaf 8°)
glijfoefening met dezelfde en met wisselende vinger (de eerste noot in de doelpositie steeds spelend met bovenliggende vinger)
blind vinden van de posities
basisbeweging van de wissel
handreflexen tijdens de wissel
Kennen van de derde positie, initiatie van de tweede en vierde (beginnend met de positie zelf, later het wisselen over de 4 posities)
toontreffen en toonvoorstellingsvermogen

+ verder werken aan het vibrato:
gebruik van één vinger per noot met aandacht voor de basishouding, kantelen van de vingers.
Aandacht en bewustmaking pols en armbeweging.
Combinatie positiewissel en vibrato beweging.
Vingerontspanning bij het plaatsen.
aandacht voor pols- en armvibrato.
opvoeren gebruik van het vibrato in de literatuur

+ gehoorvorming en -geheugen
naspeel dictee met rare afstanden
stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen (adhv positiewissels)
tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen. Gebruik van aparte vingers zonder verlies van de basishouding.
leren horen van snel en traag, breed en klein vibrato

2. voor de rechterhand en -arm

+ basishouding en -bewegingen
verder uitwerken van de houding van de strijkstok met gevoeligheid voor balansen in de hand (gebruik wijsvinger en pink)
3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen ervan (lichaams- en ruimteperceptie) verbindingbewegingen tussen de drie posities
initiatie gebruik van de arm onder de stok arm boven de stok
voelen van O, 8 en dubbel8 gebruik
versnellen van golfbeweging met pols en arm

+ boogstreken
bewustmaking toonvorming: aandacht voor minder vlotte wissels (slof of punt).
legato en détaché en staccato en martellato in binair
legato en détaché en staccato en martellato in ternair
initiatie gebruik van accenten, sfz, fp,...

initiatie spiccato-streek, kennismaking met de veerkracht van de boog
uitbreiden van de ritmische patronen cfr. AMV
legato en détaché en staccato snaarwissel
gebruik van dubbelsnaren
opbouwen van snelheid in binaire en ternaire ritmes (gevoel)
opbouwen van strijksnelheid en traagheid en snel elkaar opvolgende combinaties

+ basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelsnelheidsverschil
gebruik van crescendo en diminuendo.
constante aandacht voor toonkwaliteit.

+ naspeel ritmedictee
Welke streek hoor je nu spelen met de boog, probeer te imiteren

3. Repertoire

toonladders 2 of 3 oktaven tot 5 en 5b's
10 études
5 langere stukken met toepassing van de versch.techn.
5 a prima vista stukjes
5 duo's of trio's

M2

1. voor de linkerhand en -arm

+ zetten van de 4 vingers in alle grepen van de eerste positie.
Alle toonaarden
begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.
Laten voelen van basisfuncties van een toonaard en van wat niet klopt als een voortekening niet gerespecteerd wordt.

+ Aandacht voor:
onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het greepgevoel
gebruik van de vingers over vier snaren en gebruik van de dubbelgrepen: sixten en 1vinger-losse snaar
tersen en kwarten
initiatie oktaaf: greepgevoel 1-4
aandacht voor akkoordenspel (plaatsen van 3 of 4 vingers)

+ het positieospel
Uitwerken van de drie basisposities van de linkerhand en -arm. (1° tot 3°, 4° tot 7°, vanaf 8°)
glijfoefening met dezelfde en met wisselende vinger, nu ook de eerste noot in de doelpositie spelend met onderliggende vinger)
blind vinden van de posities
basisbeweging van de wissel
handreflexen tijdens de wissel
Kennen van de derde positie, tweede, vierde, en vijfde positie (beginnend met de positie zelf, later het wisselen over de 5 posities)
toontreffen en toonvoorstellingsvermogen.

+ verder werken aan het vibrato:
gebruik van één vinger per noot met aandacht voor de basishouding.
aandacht voor pols- en armvibrato.
aandacht voor verschillende soorten vibrato: hoe snel, hoe breed? Welk effect? imitatieoefeningen.
opvoeren gebruik van het vibrato
+ gehoorvorming en -geheugen
atonaal dictee met ongewone afstanden en dubbelgrepen stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen (adhv positiewissels)
tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen, zonder steun van

begeleidend instrument
imitatieoefening van positiewissels

2. voor de rechterhand en -arm

+ basishouding en -bewegingen
verder uitwerken van de houding van de strijkstok met
gevoeligheid voor balansen in de hand (gebruik wijsvinger en
pink)
3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen
ervan (lichaams- en ruimteperceptie) verbindingsbewegingen
tussen de drie posities
Afwerken gebruik van de hele boog (kracht van de pink,
ontspannen pols, gewichtcontrole van de boog)
akkoordenspel
verder verkennen van verschillend gebruik van het gewicht van de
arm
Optimaliseren variërend booggebruik en bewustwording van het
effect

+ boogstreken
bewustmaking toonvorming: aandacht voor minder vlotte wissels
(slof of punt).
legato, détaché, staccato, martellato en spiccato in binair
legato, détaché, staccato, martellato en spiccato in ternair
initiatie verschil van booggebruik van accenten, sfz, fp,...
gebruik van dubbelsnaren
opbouwen van snelheid in binaire en ternaire ritmes (gevoel)
initiatie leggierostreek en saltarello

+ basisnuances P en F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil
gebruik van crescendo en diminuendo.
constante aandacht voor toonkwaliteit.

+ naspeel ritmedictee
Welke streek hoor je nu spelen met de boog, probeer te imiteren
verwezenlijk zo goed mogelijk een crescendo, Fp, kracht, ...
in het volgende muziekstukje

3. Repertoire

toonladders 3 oktaven tot 5 en 5b's
Arpeggios in twee oktaven
10 études
5 langere stukken met toepassing van de versch.techn.
5 a prima vista stukjes

M3

1. voor de linkerhand en -arm

+ Alle grepen van de eerste positie.
Alle toonaarden
begrijpen en toepassen van het systeem van de halve tonen.

+ Aandacht voor:
kracht bij plaatsen met losse duim
onafhankelijkheid van de vingers zonder het verliezen van het
griepgevoel
gebruik van de vingers over vier snaren en gebruik van de
dubbeltrepen: sixten en 1vinger-losse snaar
tersen en kwarten
initiatie oktaaf: griepgevoel 1-4
aandacht voor akkoordenspel

+ het positiespel
Uitwerken van de drie basisposities van de linkerhand en -

arm.(1° tot 3°, 4° tot 7°, vanaf 8°)
glijoefening met dezelfde en met wisselende vinger.
blind vinden van de posities
basisbeweging van de wissel
handreflexen tijdens de wissel
Kennen van de derde positie, tweede, vierde, en vijfde positie,
initiatie van 6° en 7° positie
(beginnend met de positie zelf, later het wisselen over de 7
posities)
toontreffen en toonvoorstellingsvermogen.
Veel aandacht voor grote sprongen en afstanden

+ verder werken aan het vibrato:
gebruik van één vinger per noot met aandacht voor de
basishouding.
aandacht voor pols- en armvibrato.
aandacht voor verschillende soorten vibrato: hoe snel, hoe
breed? Welk effect? imitatieoefeningen.
opvoeren gebruik van het vibrato
initiatie gebruik van constant gebruik los van het zetten van de
vingers.

+ gehoorvorming en -geheugen
atonaal dictee met ongewone afstanden en dubbelgrepen
stemmen
intonatiecorrectie-oefeningen (adhv positiewissels)
tonaal gevoel bij veranderende grepenpatronen, zonder steun van
begeleidend instrument.
Imitatie van de positiewissels

2. voor de rechterhand en -arm

+ basishouding en -bewegingen
verder uitwerken van de balans van de strijkstok
3 basisposities van de rechterarm en het zelf kunnen oproepen
ervan (lichaams- en ruimteperceptie) verbindingsbewegingen
tussen de drie posities
Afwerken gebruik van de hele boog (kracht van de pink,
ontspannen pols, gewichtcontrole van de boog)
Optimaliseren variërend booggebruik en bewustwording van het
effect

+ boogstreken
bewustmaking toonvorming: aandacht voor minder vlotte wissels
(slof of punt).
legato, détaché, staccato, martellato en spiccato in binair
legato, détaché, staccato, martellato en spiccato in ternair
initiatie gebruik van accenten, sfz, fp,...
gebruik van dubbelsnaren
opbouwen van snelheid in binaire en ternaire ritmes (gevoel)
uitbouw saltarello en leggierostreek

+ Nuances van P tot F d.m.v. drukverschil en boogsnelheidsverschil
gebruik van crescendo en diminuendo.
constante aandacht voor toonkwaliteit.

+ naspeel ritmedictee
Welke streek hoor je nu spelen met de boog, probeer te imiteren
verwezenlijk zo goed mogelijk een crescendo, Fp, kracht, ...
in het volgende muziekstukje

3. Repertoire

toonladders 3 oktaven tot 5 en 5b's
5 études
5 langere stukken met toepassing van de versch.techn.
5 a prima vista stukjes

H1-H2-H3

De leerplandoelstellingen in de hogere graden zijn niet meer systematisch te duiden.

Door de verschillen in niveau bereikt door de verschillende Iln. door het meer stuk gericht werken, door het feit dat de hogere graad in veel gevallen een afwerkingsgraad van de basistechnieken is en die afwerking bij elke Iln. anders ligt, is het niet mogelijk graadsgewijs de aan te leren technieken te vernoemen.

In de hogere graad gaat de aandacht in steeds grotere mate naar het onafhankelijk maken van de Il. om na het vervolledigen van zijn studie aan de academie hetzij als zichzelf behelpend amateur, hetzij als student in de richting muziek, maar in ieder geval als muziekminnend mens door het leven te gaan.

Belangrijk hierbij is dat de Il. bouwde aan een voldoende afgewerkte technische basis, aan een aanzienlijke algemeen muzikale bagage, aan een affect voor muziek, en aan een oriënteringsvermogen om zich in het eventuele amateursmuziekleven van zijn/haar woonomgeving een plaats te verwerven.

Primordiaal wordt nu dus het verzelfstandigen van de Il. De voortdurende zorg naar voldoende technisch niveau moet bestaan naast andere prioriteiten.

We zetten ze eventjes op een rij.

1) Technische aandachtspunten voor de Iln van de hogere graad.

Rechterhand en -arm

+ afwerking van de hoofdboogstreken:

détaché

legato

martelé

spiccato

saltato of sautillé

+ Initiatie of afwerking van de afgeleide boogstreken

Staccato

Ricochet

Vliegend staccato

Portato

Leggiero

Linkerhand en -arm

Kennen en herkennen van alle posities en positiewissels

Opbouwen van snelheid in 1 positie en in positiewissels

Vergroten van tonaal gevoel

vergroten van zelfstandig intoneren

vergroten van begeleid intoneren

Initiatie fluittonen

Verder uitwerken dubbelgrepen

Versieringen

Onafhankelijkheid links en rechts

2) Algemeen

Eenvoudige analyse van de gespeelde literatuur

Historisch beeld van de periode, waaruit de literatuur komt

Verwijzing naar andere werken (muziek, beeldende kunst, literatuur,...)

A prima vista-spel ontwikkelen

Kennis laten maken met andere genres

Op punt zetten van studiemethode

Zoeken naar perspectieven na de muziekschool

enz...

3) Repertoire

Bepalen van eigen keuze

Zoeken naar variatie in stijl (aansluiting bij wensen)

CD vergelijking, concertbezoek.